

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè diſcutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigeſimâ-nonâ menſis Februarii, anno Domini M. DCC. XLVIII.

M. JACOBO-FRANCISCO LE CHAT DE LA SOURDIERE, Doctore Medico, Præſide.

An Chirurgiæ Herniarum curationi, Muſculorum Sterno-Maſtoïdeorum tenſio noceat?

I.

OLUBILEM ac variè circumgyratam inteſtinorum corporis humani ſeriem, toto corpore adulto ſexies, juniore ſepties, infantuli octies longiorem, flexuoſis meſenterii ac meſocoli marginibus imperturbato ordine intimiùs innecti; eamdemque peritonæi imperforato undiquè culeo, muſculorum abdominis hiante ad umbilicum & inguina periſtromate, pinguedinoſi tomenti ſpongioſâ ſive cavernoſâ congerie, totius deniquè corporis communi integumento cute circumvallari, ſatis ſuperque notum. Sartâ tectâ horumce limitum compage totus inteſtinorum tractus perpetuo quodam reptatu lumbricorum haud

abſimili motu, non quidem progreſſivo, ſed undarum minimarum inſtar oſcillante, functiones ſuas obit ſaluberrimè. Violatis autem in aliquâ parte limitibus hiſce, parti violatæ proximior inteſtinorum portio illapſa, vel paulatim unà cum peritonæo ſacculi inſtar protenſo, vel confeſtim eodem vulnerato, aut minimâ diſtractione rupto, tumorem effingit Herniæ generali nomine inſignitum, ac pro diverſitate tum violatæ partis, tum prolapſæ inteſtinorum portionis, & ipſam quandoquè comitantis omenti, diverſis paſſim é Grayorum idiomate deſumptis appellationibus nuncupatum.

I I.

HUJUSCEMODI, quæ titulo verarum, à ſpuriis vulgò dictis humoralibus apprimè diſtinguuntur, Herniarum, à quibuſcumque demùm cauſis, ſivè internis, uti partium debilitate, conformatione pravâ, laxitate viſcerum, induratâ fæcum alvinarum congerie, &c. ſivè externis, uti vires partium excedentibus impetu, niſu, pulſu, portatu, luctâ, ſaltu, curſu, equitatu, cantu, flatu, riſu, ploratu, planctu, vomitu, ſingultu, ſcreatu, partu, ſubitaneâ divaricatione crurum, brachiorum ſuprà caput porrectione violentâ, &c. prodierint; alias facillimè, difficiliùs alias, aliaſque nullatenùs curationi cedere quotidiana teſtatur experientia. Teſtatur eadem plurimas optatò ſanatas curatione Chirurgicâ, nullas omninò Pharmaceuticâ. Nec eſt quod mireris. Reducere partes eliminatas, reductis limina præcludere, curationis Chirurgicæ munus & opus. Primum abſolvit Taxis, vel ſimplex, vel Diæreſi juncta. Alterum faſciis, ſubligaculis unicuique ſpecialiter accommodatis obtinetur; ſufficienter quidem Taxi peractâ ſimplici, Diæreticâ autem ſolidatâ perfectiùs. Utriuſque Encheïreſis adjumenta varia, varia impedimenta. Ad muſculos abdominis quàm maximè attendendum. Obſtat horum tenſio, remiſſio ſivè laxitas favet. Tenſio reductionem vel tardat, vel impedit inteſtina videlicet premendo, cavitatem abdominis coarctando, hiatumque aponevroticum ſtringendo. Laxatione verò, relabentibus per Taxim, ſivè ſimplicem, ſivè diæreſi comitatam inteſtinis, limina pandunt, illapſiſque convenienter cedunt. Reſupinato corpore, ſuffulto utroque trunci extremo, regione mediâ ſivè lumbari demiſsâ, utroque femore, præſertim vicino, laxitatem eorum acquiri poſſe, vitari tenſionem ſæpiùs exploratum. Nihilominùs adhibitâ quantocumque ſtudio cautione iſtâ, repentinas per intervalla tenſiones eorumdem, curationem Chirurgicam interturbaſſe, non raro obſervatum. De tenſionibus ejuſmodi anxius, cauſamque ignoratam ſciſcitans ſi quem audiret non tam abdominis muſculos quàm capiti inſervientes Sterno-Maſtoïdeos accuſantem, vel forsàn malè contentus ſtomacharetur, vel ſubridendo flocci faceret effatum, Aſt anatomen conſulat, audiat expertos, in ſemet-ipſo phænomena exploret. Profectò aliter ſentiet hæc edoctus, ſentietque muſculos Sterno-Maſtoïdeos æquè ac muſculos abdominis poſſe, in Chirurgicâ Herniarum curâ, vel adjumento eſſe, vel impedimento.

I I I.

AURIUM poſteriora inter & ima juguli, obliquo ac ferè diagonali utrinque ſitu muſculi duo, Sterno-Maſtoïdei, vel Sterno-cleido Maſtoïdei dicti ita locantur, ut ambo ſimul directè ſpectati litteram Romanam V Majuſculam quodammodò referant, ſupernè videlicet recedentes à medio, ad medium vergentes infernè. Latiſſimo tendine parieti convexo Maſtoïdeæ apophyſeos omnimodè ac firmiter altera utriuſque extremitas inhæret; altera verò bifida ſupremo ſterni angulo partim, partim claviculæ viciniori. Toroſa admodum intermedia utriuſque portio venter paſſim appellata. Flexores capitis vulgò nuncupantur, titulo nimis ſtricto: ut potè præterea, non ſolummodò

capiti alternis vicibus utrolibet circumagendo; ſed etiam collo motibus iſtis accommodando, inſervientes. Flectere, vel potiùs inclinare, ac ſummo pectori magis minùs ve admovere caput, amborum ſimul contractorum munus eſt: latera verſus circumvertere caput non uterque ſimul poteſt, ſed dumtaxat alteruter, altero quieſcente. Alternos hoſce motus capitis quomodocumque ſito corpore exequi poſſunt muſculi Sterno-Maſtoïdei; nullatenus autem illud flectere, ſive anteriora verſus inclinare: niſi ſupino, vel poſteriora verſus reclinato corpore. Hoc rectè ſito, caput ita flectendum vel inclinandum ope muſculorum non eget; ſed ſolâ mole ruit ſuâ: laxatis ad arbitrium poſterioribus muſculis, qui extenſores ejuſdem appellari ſolent. Hinc ſatis ſuperque patet, corpore ſupinato, caput anteriora verſus movere idem ferè eſſe ac ponderoſam ejus mollem ſuſtollere. Non miraris! Miraris autem tanto oneri ferendo ſufficere muſculos iſtos, ut potè non ſtabili aut immoto puncto, ſed inſtabili motuſque reſpirationis comitanti ſterno affixos. Mirari ceſſabis Anatomici conſultatione edoctus, muſculos abdominis rectos ſuperiùs imo eidem oſſi: utrique firmiter inhærentes validâ portionum toroſarum contractione, ſternum cohibere poſſe, ſternoque cohibito, muſculis Sterno-Maſtoïdeis caput attollere, ac verſus anteriora movere conantibus, firmum tractionis punctum optatò præſtare.

I V.

ANATOMICIS convictus argumentis ita fieri poſſe, reapsè verò fieri nundum perſuaſus, objiceres forsàn axioma triviale, à poſſe adeſſe non valere conſequentiam? Benè, & quidem optimè! Rem quippè totam minima quandoquè variat circumſtantia, dubiam reddit, imò ſuſpectam. Idcircò de re ipsâ certiorem te facere ſi cupias, ſeptem viri ſapientis apophthegma. Noſce te ipſum, axiomati trito ſuperadde. In temet ipſo phœnomenon examina: noctuque ſub tegmine lecti recubans, temet ipſum explora. Directè ſupino corpore, capite parumpèr ſuffulto, genubus tantillùm inflexis, memoratos tùm capitis, tùm abdominis muſculos omnimodè molles, nullibique tenſos ſenties: modò valetudine non impeditus, neque heſternâ ſarcinatus cænâ. Mox eodem continuato ſitu, manum alteram abdomini medio leviter impone, impoſitam ſuſtine, alterâ manu collum ſive guttur utrinquè amplexare molliter: manum utramque utrobiquè ſic relictam, ſi eodem tempore caput (quaſi quæ circà pedes geruntur obſervaturus) ſuſtollere, vel erigere conaris: illicò tenſos ac rigentes tùm Rectos abdominis, tùm Sterno-Maſtoïdeos capitis (funium tenſarum inſtar) ferire miraberis; at mirari deſinens indubitanter judicabis in curâ Herniarum Chirurgicâ æquè ad muſculos Sterno-Maſtoïdeos attendendum eſſe, atque ad muſculos abdominis: eidemque curationi non minùs iſtorum, quàm horumce tenſionen obſtare, laxitatem favere certò aſſeverabis.

V.

DE iis ſi tibi aliquid adhuc dubii ſuperſit, praxis clinicæ expertos audias; Theſim luſtra, hiſce in Scholis anno 1732, propugnatam, ſub præſidio collegæ Clariſſimi D. Winſlow, ſoceri cariſſimi, qui ſic loquitur (*a*) » Graviori morbo decumbentem duo ſimul Medici examinant. Inter hæc, inopinâ » quâdam muſculorum abdominis tenſione, aliquid hic mali ominis indicat al» ter, alter nil quod timendum foret expertus timenti ſocio, manum, inquit, » admoveamus ambo ſimul: non quidem feſtinanter ſed attentè. Tunc ille muſ» culorum eorumdem tenſiones non continuas, ſed laxitate indentidem inter» polatas miratur, magis autem miratur placidum imperterriti ſocii vultum.

(*a*) Winſlow, quæſtione quodlibet. diſp. 7â Feb. 1732, an in cognoſcendis morbis errores funeſtos vitare poſſit anatomes parùm duntaxat gnarus?

„ Scilicet hìc decumbenti ea quæ supra lectum circà pedes gerebantur animad„ vertendi, adeòque, ut faciliùs animadverteret, caput eodem momento ali„ quantispèr levandi occasionem, subindè pepererat; nimirùm (antè plures ab„ hinc annos) expertus, supino corpore jacentem non posse caput attollere, „ nisi trahentibus musculis sterno mobili affixis; hos autem conari frustrà nisi „ musculorum abdominalium ope sternum simul reddatur immotum ". Scias interim oportet ipsum præterea, tùm in lectionibus ac demonstrationibus publicis, tùm in consultationibus clinicis, jamdudùm monuisse decumbenti ipsimet non permittendum esse conamen caput flectendi, sivè attollendi; sed toties, quoties vel bibendi jusculа sorbendi necessitas postulaverit, illud alienâ manu tantummodò sublevandum esse: idque non solum quoad Herniarum, sed & quarumcumque partium abdominis: tùm internarum, tùm externarum curationem Chirurgicam: imò quoad ejusdem ventris, illiusque viscerum inflammationes observari debent. (b) Musculorum Sterno-Mastoïdeorum extremitatem Mastoïdeam articulatione cranii condyloïdeâ posteriorem esse, ac proindè non flectendo capiti, sed potiùs retrorsum movendo eosdem musculos aptos esse scribentes, latitudinem tendinis, ejusque portionem anticam haud considerasse videntur. (c) His omnibus ritè perpensis, luce meridianâ clariùs elucescit, incertam esse, imò fallacem qualemcumque musculos ipsos abdominis tensos relaxandi methodum: nisi adhibitâ simul sollicitâ musculos Sterno-Mastoïdeos relaxandi curâ; maximique propterea momenti hanc esse conclusionem.

(b) Vid. Expos. Anat. ipsius Tractat. de Muscul. n°. 1173, sq. & ejusd. ad D. Morand, Epistol. de alto apparatu, &c. n°. 111.
(c) Expos. Anat. Tract. cit. n°. 1176 sq.

Ergò Chirurgicæ Herniarum curationi, Musculorum Sterno-Mastoïdeorum tensio nocet.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Gedeon de Rabours.

M. Joannes-Jacobus Beletefte.

M. Philippus Davier de Breville, Dotariæ Hispaniarum Reginæ, dùm viveret Medicus ordinarius.

M. Laurentius Ferret.

M. Michaël-Philippus Bouvart, Professor Regius, Regiæ Scientiarum Academiæ socius, & Scholarum Professor.

M. Guillelmus de Magny.

M. Joannes Midy.

M. Michael-Josephus Majault.

M. Gabriel-Antonius Jacques.

Proponebat Parisiis JOANNES-JACOBUS MESSENCE, Andegavensis, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1748, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1748.